

The Ghost and Mrs. Muir

(1947 - El fantasma y la Sra. Muir), de Joseph L. Mankiewicz

Sinopsi

Quan fa un any que es va quedar vídua, Lucy Muir decideix que és hora d'emprendre una nova vida. Amb les rendes d'unes accions del seu marit, lloga una casa a la vora del mar i s'hi instal·la amb la seva filla i la seva criada Martha. La casa pertanyia al Capità Gregg, un mariner mort anys enrere que no està disposat que ningú ocupi els seus dominis. El seu fantasma espanta tots els inquilins, menys Lucy Muir. La seva decisió i seguretat impressionen el Capità, que decideix permetre que es quedin.



El director, Joseph L. Mankiewicz

Fill d'un emigrant alemany, el petit dels Mankiewicz va néixer a Pennsylvania l'11 de febrer de 1909. Aviat la família es va instal·lar a Nova York, on el pare era professor universitari. Seguint les passes del seu germà Herman, Joseph va estudiar Arts i Lletres a la Universitat de Columbia. En acabat, va passar uns mesos a Berlín, on va entrar en contacte amb el món teatral i cinematogràfic de la ciutat. Durant un poc temps va treballar com a traductor d'intertítols de pel·lícules mudes de la UFA. El 1929 Herman, que escrivia guions a Hollywood, el va animar a provar sort a la naixent meca del cinema.

Entre el 1929 i el 1935 Joseph va fer de guionista per a la Paramount, la RKO i la Metro-Goldwyn-Mayer. Són els anys de consolidació del sistema d'estudis. Al principi participava sobretot en films menors, al servei d'estrelles del moment com Jack Oakie i Jackie Cooper, però poc a poc es va anat obrint camí cap a pel·lícules de més relleu. El 1936 va voler fer el salt a la direcció, però Louis B. Mayer

va decidir que primer fes de productor un temps, per completar la seva formació. En el seu haver com a productor hi ha pel·lícules com **Furia** (Fritz Lang, 1936), **Strange Cargo** (Frank Borzage, 1940) o **Historias de Filadelfia** (George Cukor, 1940).

El 1946 s'estrena com a director a la Twentieth Century Fox. El seu primer film, **El castillo de Dragonwyck**, amb guió propi i la interpretació de Gene Tierney i Vincent Price, presenta ja alguns dels trets característics de la filmografia de Mankiewicz: fragmentació del relat, importància dels diàlegs, atenció als personatges. És una obra d'encàrrec, que havia de dirigir Ernst Lubitsch, convalescent d'un atac de cor. També ho són les següents quatre pel·lícules, entre les quals es compta **El fantasma y la Sra. Muir** (1947).

No és fins al 1949, amb **Carta a tres esposas**, que es tanca el període d'aprenentatge i comença l'època daurada de Joseph Leo Mankiewicz. Als anys 50, el sistema d'estudis arriba a la seva fi i poc a poc els directors van prenent importància i guanyant control sobre la seva obra. Mankiewicz dirigeix vint llargmetratges al llarg de la seva carrera. Els més cèlebres: **Carta a tres esposas**

Fitxa tècnica

Director ····· Joseph L. Mankiewicz
 Producció ····· Twentieth Century-Fox
 Productor ····· Fred Kohlmar
 Guió ····· Philip Dunne, a partir de la novel·la de R. A. Dick
 Fotografia ····· Charles Lane
 Muntatge ····· Dorothy Spencer
 Direcció artística ····· Richard Day, George W. Davis
 Escenografia ····· Thomas Little, Stuart A. Reiss
 Vestuari ····· Oleg Cassini, Eleano Behm, Charles Le Maire
 Música ····· Bernard Herrmann
 Durada ····· 104 min.

Fitxa artística

Gene Tierney ····· Lucy Muir
 Rex Harrison ····· Capità Daniel Gregg
 George Sanders ····· Miles Fairley
 Edna Best ····· Martha
 Vanessa Brown ····· Anna Muir
 Natalie Wood ····· Anna Muir de petita
 Anna Lee ····· Sra. de Miles Fairley
 Isabel Elsom ····· Angelica
 Victoria Horne ····· Eva
 Whitford Kane ····· Sproule
 Robert Coote ····· Coombe



(1949), **Eva al desnudo** (1950), **Julio César** (1953), **La condesa descalza** (1954), **De repente, el último verano** (1959), **Cleopatra** (1963) i **La huella** (1972), que va ser el seu darrer film i el seu darrer gran èxit. Des d'aleshores, aquest director que apreciava més el teatre que el cinema i mai va acabar de sentir-se completament satisfet a Hollywood, va viure retirat de l'escena pública fins a la seva mort el 5 de febrer del 1993.

CRÍTICA

El fantasma y la Sra. Muir

The Ghost and Mrs. Muir és una pel·lícula estranya. La majoria d'historiadors del cinema l'ignoren o hi passen per sobre. El propi Mankiewicz la considerava una obra irrellevant. I tanmateix desperta la passió de gent com l'escriptor Javier Marías, que al seu llibre *Vida del fantasma* (El País Aguilar, 1995, p. 83), diu: "Creo que si tuviera que elegir sólo una, esta sería mi película favorita". N. T. Binh, al seu llibre sobre el director (Cátedra, 1994), escriu: "Por primera vez una obra de Mankiewicz alcanza la gracia" (p. 175), i afegeix: "Por supuesto, sigue siendo un filme genérico, y contiene las escenas obligatorias de todo filme de fantasmas, pero **El fantasma y la Sra. Muir** forma parte de esos filmes milagrosos en los que todo "funciona" un poco mejor de lo que sería de esperar".

En efecte, és una pel·lícula feta dins el restrictiu sistema d'estudis, un film de gènere sortit de la factoria de la Twentieth Century-Fox, però al qual va confluïr un equip de

professionals que li va saber donar una força particular. Certament, no és pot dir que sigui una obra significativa a l'hora d'estudiar la trajectòria de Joseph L. Mankiewicz, en tant que la seva funció no podia anar molt més enllà de la posada en escena. És una pel·lícula estructuralment senzilla, de personatges forts però sense complicacions. No hi trobarem el gust per la fragmentació del relat i l'exploració psicològica que caracteritzen títols com **Eva al desnudo**, **La condesa descalza** o **De repente, el último verano**, fetes amb guió del propi Mankiewicz. En aquesta ocasió, és de Philip Dunne -autor entre d'altres del de **Qué verde era mi valle** (John Ford, 1941)-, a partir d'una novel·la de R. A. Dick (Josephine Leslie). Si hem de fer cas de Tag Gallagher, hauríem de considerar aquestes "mancances" com un punt a favor: al capítol "Directores de Hollywood" de la *Historia general del cine*, vol. VIII (Cátedra, 1996), exclama: "¡Ojalá Mankiewicz no hubiera dirigido sus propios guiones!" (p. 400). Mankiewicz, en qualsevol cas, va retocar part dels diàlegs al llarg del rodatge, que són prou afortunats, a banda de formar part del segell de la casa.

Brian Dauth, en un efusiu article sobre ell, descriu el seu estil com a "théâtre filmé", (<http://www.sensesofcinema.com/contents/directors/05/mankiewicz.html>). "Théâtre filmé -diu- és un gènere conscient d'ell mateix poblat per personatges conscients d'ells mateixos", que es desenvolupen sobretot a través de les paraules. Els personatges de Mankiewicz es troben sempre al centre de la narració, determinen l'evolució de la trama, en comptes de ser determinats per ella. Això no

vol dir que les seves pel·lícules siguin "teatre filmat". Mankiewicz és un cineasta clàssic en el sentit ortodox del terme. La maquinària del film està plenament al servei de l'efectivitat del relat. Enquadraments, moviments de càmera, tempo, muntatge, direcció d'intèrprets, són eines narratives per donar o amagar informació, generar emocions, accentuar l'efecte desitjat en cada moment, dins els límits establerts pel gènere.

En aquest sentit, també **El fantasma y la Sra. Muir** és una mica peculiar. Dauth la classifica dins del gènere gòtic, però seria més encertat dir que és una comèdia romàntica d'estil gòtic. Comparteix una atmosfera comuna amb altres films de l'època, com **Rebecca** (Alfred Hitchcock, 1940), **Alma rebelde** (en anglès Jane Eyre, de Robert Stevenson, 1944) o **Jennie** (William Dieterle, 1948), però a diferència d'aquestes, **El fantasma ...** és un romanç en clau d'humor dins un entorn de fantasmes i cases encantades. La barreja de comèdia i gòtic dels anys 40 imprimeix al film un to amable, d'humor més subtil que no pas hilarant, on l'amor i la mort es tracten sense dramatisme ni passions extremades. L'aspecte dolç de Gene Tierney i una irreconeixible Natalie Wood, la magnífica actuació de Rex Harrison en el paper d'un tendre home dur, i George Sanders amb posat trapella seduïnt senyoretes als taxis, contribueixen a fer d'aquest film una obra única que val la pena recuperar.

Magda Costa
Cineclub Sabadell

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.

Organitza

 Cineclub Sabadell

C/ d'en Font, 1, 08201 Sabadell,
www.cineclubsabadell.org

Amb el suport de

Ajuntament  de Sabadell

Hi col·labora


Alliance Française